

مراکز ارجاع بیماران محل آخر در مانند

اداره کل درمان استان تهران با ۳۹ مرکز درمانی، از جمله ۱۱ بیمارستان و ۳۶ درمانگاه، نقش محوری در هدایت بیماران به مراکز تخصصی و فوق تخصصی ایفا می کند و عملکرد نظام ارجاع را در سطح استان بهبود می بخشد

ساله صدایی
روزنامه نگار

یادداشت
O P I N I O N

دکتر داوود موسی پور

متخصص داخلی تأمین اجتماعی

کلیه ها؛ قلب پنده سلامت

کلیه ها، این اعضای کوچک اما حیاتی، نقشی بی بدیل در حفظ سلامت بدن ایفا می کنند. با وجود اندازه محدود، عملکرد پیچیده و قدرتمند آن ها در تصفیه خون، تنظیم تعادل مایعات و دفع مواد زائد، تضمین کننده سلامت کلی بدن است.

بیماری های کلیوی می توانند به صورت خاموش پیشرفت کنند و سلامت عمومی را به مخاطره اندازند. از این رو، پیشگیری از این بیماری ها و مراقبت از کلیه ها ضرورتی غیرقابل انکار است.

یکی از مهم ترین راه های محافظت از کلیه ها، کنترل فشارخون است. فشارخون بالا می تواند به رگ های خونی کلیه آسیب رسانده و عملکرد این عضو حیاتی را مختل کند. افراد مبتلا به فشارخون باید تحت نظارت مستمر پزشک قرار گیرند و از روش های درمانی و مراقبتی مناسب بهره مند شوند.

دیابت نیز به عنوان یکی دیگر از عوامل خطرزای اصلی، تهدیدی جدی برای سلامت کلیه ها به شمار می رود. قند خون کنترل نشده می تواند به ساختارهای ظریف کلیه آسیب رسانده و خطر نارسایی کلیوی را افزایش دهد.

اگرچه دیابت درمان قطعی ندارد، اما با اتخاذ رژیم غذایی سالم، کاهش مصرف غذاهای قندی و انجام آزمایش های منظم قندخون، می توان از پیشرفت آسیب های کلیوی پیشگیری کرد.

رژیم غذایی سالم، سنگ بنای پیشگیری از بیماری های کلیوی است. مصرف بیش از حد نمک با افزایش فشارخون، مستقیماً سلامت کلیه ها را به خطر می اندازد. از این رو، کاهش مصرف سدیم و پایبندی به برنامه غذایی متعادل برای افرادی که در معرض خطر هستند، حیاتی است. علاوه بر این، پرهیز از مصرف نوشابه های انرژی زا و دخانیات، به ویژه سیگار، نقش مهمی در حفظ جریان خون مناسب به بافت کلیه ایفا می کند. سیگار با کاهش خون رسانی به کلیه ها، خطر آسیب به این عضو را تشدید می کند. کم آبی بدن نیز از عوامل کلیدی در اختلال عملکرد کلیه ها است. تأمین آب کافی برای بدن، به کلیه ها امکان می دهد تا به درستی مواد زائد را دفع کنند.

از سوی دیگر، مصرف بی رویه داروها بدون نسخه مانند آسپرین، ایبوپروفن و ناپروکسن می تواند جریان خون به کلیه ها را کاهش داده و خطر بیماری های کلیوی را افزایش دهد. توصیه می شود این داروها تنها تحت نظر پزشک مصرف شوند. خواب کافی، به عنوان یکی از ارکان سلامت عمومی، نقشی غیرقابل انکار در حفظ عملکرد کلیه ها دارد. خوابیدن ۷ تا ۸ ساعت در شبانه روز، به بدن فرصت بازسازی و تنظیم فرایندهای فیزیولوژیک را می دهد. کمبود خواب می تواند خطر ابتلا به بیماری های مختلف، از جمله بیماری های کلیوی، را افزایش دهد. همچنین، کنترل وزن از طریق رژیم منظم و حفظ تناسب اندام، از فشارخون بالا و بیماری های قلبی عروقی پیشگیری کرده و به طور غیرمستقیم به سلامت کلیه ها کمک می کند.

به ثبت رسیده؛ هرچند آمار مذکور کاهش یافته است، اما در زمینه انجام اعمال جراحی بزرگ شاهد رشد ۳٫۴ درصدی در این مرکز هستیم. در بیمارستان فیاض بخش نیز طی سال ۱۴۰۲ تعداد ۱۳ هزار و ۵۲۶ جراحی ارائه شده است که این میزان در سال ۱۴۰۳ با ۹ درصد رشد به ۱۴ هزار و ۷۲۷ جراحی افزایش یافته است. رضوانفر، همچنین با ارائه آمار جراحی در مجموع بیمارستان های تأمین اجتماعی استان تهران، افزود: «طی سال ۱۴۰۲ تعداد ۹۳۶ عمل در بیمارستان های زیرمجموعه اداره کل درمان استان تهران انجام شده است. در سال ۱۴۰۳ آمار مذکور با ۱٫۴ درصد افزایش به ۸۰ هزار و ۲۴ جراحی افزایش یافته است. نکته مهم اینکه مجموع «جراحی های بزرگ» ما در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال گذشته ۲۲٫۱۶ درصد رشد داشته و در سال ۱۴۰۳ نیز رشد ۲۳٫۵۱ درصد برخوردار بوده است.» او با تأکید بر اینکه افزایش انجام عمل های جراحی بزرگ در برنامه های راهبردی این اداره کل قرار دارد، گفت: «هدف این است که جراحی هایی را که منجر به درمان با کیفیت می شود، ارتقا دهیم و باعث مباحثات است که مجموع عملکرد حوزه درمان منجر به کسب رضایتمندی ۷۰ تا ۸۰ درصدی بیماران به ویژه در زمینه اقدامات پزشکی و درمانی شده است.»

بیمارستان شهید دکتر لواسانی

بیمارستان شهید دکتر لواسانی یکی دیگر از مراکز درمانی تخصصی و فوق تخصصی تأمین اجتماعی است که به عنوان مرکز ارجاع بیماران فعالیت می کند. واقع شدن این بیمارستان در منطقه شرق تهران و در امتداد جنگل های سرخه حصار، موقعیت ویژه ای را برای بیماران از نظر برخورداری از آب و هوای مناسب و ایجاد آرامش، فراهم کرده است. این مرکز در کنار بیمارستان شهید رجایی جزو نخستین مراکز شناخته می شود که از چند دهه پیش اکنون در زمینه درمان های تخصصی قلب و عروق فعالیت دارد. علاوه بر آن، بیمارستان مذکور تنها مرکز ملکی سازمان به شمار می رود که دارای بخش بستری روانپزشکی و بیماری های اعصاب و روان است. در این مرکز، اعمال جراحی قلب پیشرفته قلب و عروق از جمله جراحی های گشایش عروق، جراحی قلب، تعویض دریچه قلب، عمل های آنژیوپلاستی و آنژیوپلاستی و سایر جراحی های عمومی ارائه می شود. سرپرست معاونت درمان «اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران» با اشاره به خدمات بیمارستان شهید دکتر لواسانی به عنوان یکی دیگر از مراکز ارجاع بیماران، افزود: «بخش اورژانس بیمارستان آمادگی دارد تا بیماران نیازمند به درمان های فوری را در زمینه قلب و عروق رسیدگی کند؛ به ویژه بیماران بدحال نیازمند به انجام جراحی های فوری قلب را تحت درمان قرار دهد. در نتیجه این مرکز محل ارجاع بیماران قلبی از سراسر کشور به شمار می رود.» رضوانفر، گفت: «در این مرکز تجهیزات و دستگاه های روزآمد درمانی، تشخیصی و جراحی قلب از جمله تجهیزات آنژیوگرافی و دستگاه سی تی آنژیوگرافی فراهم شده است و جراحی های پیشرفته ای مانند تعویض دریچه قلب (دستگاه الکترنیک) برای تنظیم ضربان قلب) انجام می شود. همچنین در بخش روانپزشکی بیمارستان شهید لواسانی، بیماران بستری از خدمات روان درمانی، روانکاوری، بازتوانی و شوک درمانی بهره مند می شوند. این خدمات براساس همکاری بیمارستان با دانشگاه آزاد اسلامی با حضور استادیات دانشجویان که طرح های پزشکی خود را در این بیمارستان سپری می کنند، انجام می شود. سرپرست معاونت درمان «اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران» در این زمینه اضافه کرد: «این مرکز قطب درمان بیماری های اعصاب و روان در کشور محسوب می شود و با فراهم بودن بخش های بستری، محل ارجاع بیماران روانپزشکی از سراسر کشور شناخته می شود. این مرکز علاوه بر برخورداری از بخش های تخصصی قلب و عروق و اعصاب و روان، دارای سایر بخش های درمانی از جمله جراحی، داخلی و عفونی است.»

شیمی درمانی و رادیوتراپی بهره مند می شوند. با توجه به قدمت بیمارستان فیاض بخش و ضرورت احداث ساختمان جدید، عملیات عمرانی این طرح در شهریور ۱۳۹۸ کلید خورد و در شهریور ۱۴۰۳ تحویل موقت شد. این بیمارستان ۵۰۰ تختخوابی به عنوان بزرگترین مرکز ملکی درمانی تأمین اجتماعی پس از میلاد شناخته می شود و دارای بزرگترین مرکز اورژانس بیمارستانی کشور است. ساختمان جدید در مساحتی به وسعت بیش از ۲۰۰ هزار متر مربع و زیربنای بالغ بر ۶۶ هزار متر مربع در ۷ طبقه احداث شده و دارای بخش های مختلف شامل ۲۴ اتاق عمل جنرال و ارتوپدی، اورژانس، پزشکی هسته ای، سی سی یو، آی سی یو، آن آی سی یو، بخش های بستری و بخش زایمان مجهز به اتاق های آل دی آر است. همچنین بخش های رادیولوژی، ام آر آی و سی تی اسکن، آزمایشگاه، سوانح و سوختگی و فیزیوتراپی در حوزه خدمات پاراکلینیک، سایر امکانات درمانی این مرکز را تشکیل می دهد. رضوانفر، در این زمینه گفت: «ساختمان جدید بیمارستان از تسهیلات و تجهیزات جدید و اتاق های عمل مجهز به دستگاه های پیشرفته تشکیل شده است و با توجه به تدابیر مدیران و مسئولان برای پیش بینی تجهیزات مورد نیاز به ویژه در شرایط گرانی نرخ ارز، کمبودی وجود ندارد.» او درباره نحوه انتقال خدمات به ساختمان جدید، افزود: «درمان؛ بحث حساسی است که با جان انسان ها سروکار دارد؛ در نتیجه برای انتقال یک بخش به بخش دیگر باید تمام جوانب ایمنی، تجهیزاتی و تاسیساتی را در نظر می گرفتیم. به همین دلیل، انتقال خدمات به ساختمان جدید را از گروه های کم خطر آغاز کردیم تا امکان رفع نقائص و کمبودها مهیاس شود و در حال حاضر بسیاری از بخش های ساختمان قدیم تقریباً تعطیل شده است. همچنین با همکاری اورژانس ۱۱۵ و دانشگاه های علوم پزشکی توانستیم با ایجاد محدودیت های موقت، انتقال بخش اورژانس را به طور کامل انجام دهیم. اکنون این بخش فعال است و بیماران را پذیرش می کند.» سرپرست معاونت درمان «اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران» با اشاره به آمار جراحی های بیمارستان های مرکز ارجاع تأمین اجتماعی، اعلام کرد: «در بیمارستان شهید دکتر لبا فی نژاد طی سال ۱۴۰۲ تعداد ۱۳ هزار و ۱۴۹ جراحی انجام شده که این آمار در سال ۱۴۰۳ به ۱۳ هزار و ۵۳۲ جراحی افزایش یافته است. همچنین در بیمارستان شهید دکتر لواسانی در سال ۱۴۰۲ تعداد ۳۱۷۹ جراحی و در سال ۱۴۰۳ تعداد ۲۷۹۷ جراحی

بیمارستان شهید دکتر لواسانی

گفته می شود یک بیمارستان مرکز ارجاع است، باید محل آخر درمان باشد. به این معنا که در صورت نیاز بیماران به سایر درمان های تخصصی در همان مرکز از خدمات مورد نظر برخوردار شود و دیگر نیازی به انتقال یا ارجاع او به سایر مراکز درمانی نباشد. برای مثال؛ بیماری که حین عمل جراحی ارتوپدی نیازمند مداخلات فوق تخصص قلب و عروق شود، باید از امکانات همان بیمارستان استفاده کند. این در حالی است که بیمارستان معیری به دلایل گوناگون از جمله محدودیت فضای فیزیکی از مجموعه خدمات تخصصی برخوردار نیست و به صورت تک تخصصی فعالیت می کند.»

کنار گروه پرستاری، خدمت رسانی می کنند. با توجه به زمینه آموزشی بیمارستان، دستیاران تخصصی و فوق تخصصی در این مرکز تربیت می شوند و می توان گفت؛ بیمارستان مجموعه کاملی از خدمات را در بر دارد که بیمه شدگان تأمین اجتماعی می توانند به طور رایگان از آن بهره مند شوند.»

بیمارستان شهید فیاض بخش

بیمارستان شهید دکتر فیاض بخش از مراکز بستری قدیمی تأمین اجتماعی به شمار می رود. این بیمارستان در سال ۱۳۳۴ در مساحت ۲۳ هکتار و با ۶۱۷ تخت مصوب بنا نهاده شده است. واقع شدن بیمارستان فیاض بخش در یکی از محورهای مهم مواصلاتی و پرتراфик بزرگراه های تهران- کرج- قزوین و همچنین محور ترانزیتی بزرگراه آزادگان و فتح باعث شده تا این بیمارستان از اهمیت به سزایی در ارائه امکانات درمانی به حادثه دیدگان و بیماران تصادفی (تروما) برخوردار شود. سرپرست معاونت درمان اداره کل درمان استان تهران، سومین مرکز ارجاع بیماران در استان تهران را بیمارستان فیاض بخش برشمرد و افزود: «فیاض بخش یکی از بیمارستان های بزرگ تهران در زمینه درمان بیماران ترومایی به شمار می رود و با توجه به موقعیت جغرافیایی آن بسیاری از مصدومان تصادفی و سایر آسیب دیدگان حوادث به این مرکز انتقال داده می شوند.» رضوانفر، ادامه داد: «همچنین در این مجموعه درمانی، بخش های دیالیز و نفرولوژی و بخش آنکولوژی وجود دارد که درمان های تخصصی و فوق تخصصی هم برای بیماران سرپایی و نیز بستری ارائه می شود. خدمات تخصصی جراحی عمومی، ریه، ارتوپدی، نفرولوژی و اورولوژی سایر امکانات درمانی بیمارستان را تشکیل می دهد.» او افزود: «در این مرکز متخصصان ارتوپدی و جراحی در کنار متخصصان طب اورژانس حضور دارند؛ به ویژه در شرایط حاد بیمار که نیازمند مداخلات درمانی چندگانه است، متخصصان مربوطه رسیدگی می کنند. برای تکمیل خدمات این مرکز، در نظر داریم تا گروه قلب و عروق را در بیمارستان فعال کنیم تا یک مرکز کامل در سطوح بالایی تخصصی در منطقه غرب تهران ایجاد شود.» بیمارستان شهید دکتر فیاض بخش، تنها مرکز ملکی تأمین اجتماعی به شمار می رود که علاوه بر برخورداری از بخش بستری خون و هماتولوژی دارای بخش آنکولوژی است و در این بخش بیماران از خدمات

مراکز درمانی اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران ۳۰ درصد از بار درمان مستقیم تأمین اجتماعی را بردوش دارد که نشان دهنده اهمیت فعالیت این مراکز در پوشش نیازهای درمانی بیمه شدگان است. برخی از بیمارستان های استان تهران به دلیل برخورداری از خدمات تخصصی و فوق تخصصی مرکز رجوع بیماران به شمار می روند و از سراسر کشور بیماران نیازمند به درمان های تخصصی پیشرفته به این مراکز مراجعه می کنند. اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران دارای ۳۹ مرکز درمانی شامل ۱۱ بیمارستان، دو مرکز جراحی محدود سرپایی و ۳۶ پلی کلینیک و درمانگاه است و بسیاری از مراجعه کننده ها از خدمات درمانی بستری و سرپایی این مراکز بهره مند می شوند. برخی از مراکز تأمین اجتماعی در شهرستان های استان تهران مانند اسلامشهر، شهریار، ورامین و شهرقدس، تک بیمارستان هستند و به دلیل نبود بیمارستان دانشگاهی از جایگاه مهمی در ارائه خدمات درمانی به ساکنان شهر برخوردارند. همچنین سه بیمارستان تأمین اجتماعی استان تهران شامل بیمارستان شهید دکتر لبا فی نژاد، بیمارستان شهید دکتر لواسانی و بیمارستان شهید دکتر فیاض بخش به دلیل برخورداری از خدمات تخصصی و فوق تخصصی، مرکز ارجاع بیماران به شمار می روند.

بیمارستان شهید لبا فی نژاد

بیمارستان شهید دکتر لبا فی نژاد در شمال شرق تهران و خیابان پاسداران، قطب درمان بیماری های اورولوژی، نفرولوژی پیوند کلیه و چشم شناخته می شود. انجام عمل های جراحی پیشرفته در زمینه رشته های درمانی مذکور و فعالیت استادی بنام پزشکی و نیز برخورداری از تجهیزات و امکانات پیشرفته درمانی، سبب جذب بیماران از سراسر کشور به این مرکز برای درمان های تخصصی و فوق تخصصی شده است. این بیمارستان در زمینه پیوند کلیه، یکی از ۱۰ مرکز برتر، نه تنها در خاورمیانه بلکه در دنیا محسوب می شود. به گفته دکتر هدایت الله رضوانفر، سرپرست معاونت درمان «اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران»، کیفیت ارائه خدمات در این بیمارستان به حدی مطلوب است که بیماران فرامزی نیز از خدمات آن بهره مند می شوند. او با اشاره به کشور در زمینه بیماران ارجاع چشم شناخته داد: «این مرکز در زمینه انجام جراحی های فوق تخصصی کلیه از قبیل پیوندها، جراحی بافت کلیه و جراحی های اورولوژی فعالیت دارد. همچنین در بخش نفرولوژی واحد های دیالیز و داخلی کلیه درمان های تخصصی ارائه می شود.» سرپرست معاونت درمان «اداره کل درمان تأمین اجتماعی استان تهران»، یکی دیگر از خدمات تخصصی بیمارستان را مربوط به چشم پزشکی بیان کرد و گفت: «در این مرکز کلینیک های متنوعی در زمینه چشم پزشکی مانند قرنیه، استرابیسم (انحراف چشم)، رتین (لایز شبکیه)، اکولوپلاستی (درمان مسدود شدن مجاری اشکی)، وجود دارد و یکی از مراکز بسیار مهم کشور در زمینه بیماران ارجاع چشم شناخته می شود.» رضوانفر، ادامه داد: «علاوه بر آن گروه های ریه، داخلی و قلب نیز در بیمارستان فعالیت دارند و پزشکان تخصصی و فوق تخصصی رشته های مذکور در